

Jutlus Tartu vanglas R, 24.07.20 kell 18.00

Lektsioonid : 1Pt 3:8–17; Jh 18:19–24

Pihikõne: Ps 50:14

Jutlus: Ps 54:3–9

Laulud: 214 (1–5); 348 (1–3, 4); 317 (1–4); 206 (1–3)

Jumal, päästa mind oma nime abil ja aja mu asja oma vägevuse varal! Jumal, kuule mu palvet, pane tähele mu suu kõnet! Sest muulased kipuvad mu kallale ja vägivaldsed püüavad mu hinge; nad ei sea Jumalat oma silma ette. Sela. Vaata, Jumal on mu abimees, Issand on mu hinge tugi. Lasku ta tulla tagasi õnnetus minu varitsejaile, oma ustavusega hävita nad! Hea meelega ma toon sulle ohvreid, ma tänan su nime, Issand, sest see on hea. Sest ta tõmbas mind välja kõigist kitsikustest ja mu silmad parastasid mu vaenlasi.

Psalm, mida kuulsime, on omistatud kuningas Taavetile ja, nagu pealkiri ütleb, sündinud suures ohuolukorras.

See juhtus u 3000 aastat tagasi Iisraelis ehk Palestiinas. Nimelt ajas toonane Iisraeli kuninas Saul Taavetit taga. Põhjus, miks ta teda taga ajas, pole üheselt määratletav: selles oli koos kadedus, hirm ja teiste inimeste valekaebused Taaveti vastu.

Taavetil oli seega üsna kitsas käes, paljud inimesed, kelle juurde ta sellal sattus, olid kuningas Saulile truud ning reetsid talle Taaveti asukoha. Tõsi, Taavetil oli ka u 400-liimeline salk, keda ta juhtis ja ka temal oli toetajaid (neist väljapaistvaim Sauli enda poeg Joonatan), kes aitasid Taavetil Sauli haardest pääseda. Tähtsaim Taaveti abiline oli aga Jumal, kelle poole Taavet pidevalt palves pöördus ja kes Taavetit tema hädas ka aitas.

Psalm, mida jutluse alusena kuulsime, on siis kirjutatud olukorras, mil Siifi kõrbe rahvas reetis Saulile, et Taavet viibib nende juures metsakurus. Need ongi need „muulased“, keda Taavet mainib. Ja „vägivaldsed“ on ilmselt kuningas Saul ja tema käsilased. Kuid peamine, mis teeb nad Taavetile ohtlikuks, on see, et nad ei sea Jumalt oma silma ette, st ei sea oma elu aluseks Issandat.

Teame, et mõned aastad tagasi algas Euroopas pagulaskriis ja ka praegune koroonakriisi järgne olukord on teinud inimesed ettevaatlikuks mujalt tunud inimeste ehk muulaste vastu. Samuti on meie ümber ikka vägivalda. On ka palju muid halbu asju: abielurikkumist, valetamist, varastamist jms.

Kuid kõik see on siiski teisejärguline selle kõrval, kui inimene „ei sea Jumalat oma silma ette“, st ei taha oma elus usaldada Jumalat. Sest ega Taavetki neist eelnevalt loetletud pattudest vaba olnud: tema soontes voolas ju tegelikult moabi verd ning röövlipealikuna kasutas ta ju isegi vägivalda. Kuid Taavet oli oma elu andnud Jumala kätte ja see kaalus üles kõik tema patud ja vead.

Küllap tahab Jumal, et meiegi sellest oma elus õppust võtaksime. Kõige tähtsam siin elus on ustavus Jumalale. Kui ka teeme midagi oma elus valesti, siis, pöördudes kahetsuses Jumala poole, annab Tema meile andeks ja me saame rahuliku südamega edasi elada. Kanname võib-olla karistust, aga meie süda on siiski rahul, sest Jumala ja meie vahel on asjad korras.

Siin psalmis torkab silma üks asi. Nimelt ütleb Taavet: „Lasku ta [Issand] tulla tagasi õnnetus minu varitsejaile, oma ustavusega hävita nad!“ Ja lõpuks: „...mu silmad parastasid mu vaenlasi.“

Kuidas on selline suhtumine kooskõlas evangeeliumiga – võib küsida? Ütleb ju Jeesus Mäejutluses (Mt 5:44): „Armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad...“ Kuidas siis mõtleb Taavet oma vaenlastest nii halvasti?

Siiski pole lähemal vaatlusel siin vastuolu evangeeliumiga. Jõud oma vaenlase eest palvetada ja teda armastada ei tule mitte inimesest endast, vaid see on Jumala kingitus. Seega on oma vaenlase armastamise eeldus ikkagi usaldus Jumala vastu.

Sest ei tule mõelda nii, et meie vaenlasel on õigus meie vastu vaenu tõsta! Ei. Vaen teise vastu on Jumalale vastumeelne. Ja seepärast tulebki kohtumõistmine oma vaenlaste üle usaldada Jumalale. Paulus ütleb ju Rm 12:19: „Ärge makske ise kätte, armsad, vaid andke maad Jumala vihale...“ Just nii tulekski mõista Taaveti sõnu oma vaenlaste vastu.

Ja Taaveti-lugusid edasi lugedes me ju näemegi, kuidas Taavet oma vaenlasele Saulile andestab. Surnumere-äärses Een-Gedi kaljukõrbes juhtub nii, et Taavet on oma meestega ühes seelses koopas redus ja kuningas Saul satub Taavetit taga ajades sinnakanti. Ta läheb sellesse koopasse üksinda „asjale“, ta on täiesti kaitsetu ja haavatav.

Taavetil, kes seal koopas parasjagu peidus on, oleks võimalik Saul kerge vaevaga „kõrvaldada“. Kuid ta ei tee seda ning ütleb oma meestele: „Mina ei pista kätt oma isanda külge, sest ta on Issanda võitu.“ St Jumal ise on talle andnud kuningavõimu. Nõnda siis annab Taavet ka siin täielikult voli Jumala kohtumõistmisele: kui Jumal on sellise kuninga ametisse pannud, siis teab ta ise, kuidas teda korrale kutsuda.

Ja Taavetil tuleb hea mõte, kuidas tema ja Sauli vaheline tüli lahendada. Ta lõikab salaja Sauli pika kuuhõlma küljest tüki ja kui Saul koopast väljub, läheb ta juurde, näitab talle riidetükki ja ütleb: ma oleksin võinud su tappa, kuid ma ei teinud seda, sest sina oled Issanda võitu. Nüüd sa näed, et mul pole mingit vaenu sinu vastu ja me ei soovi sinu surma.

Saul näeb tõepoolest, et Taaveti süda on puhas. Ta mõistab, et Jumala tahab nüüd tema loobumist kuninga ametist loobum ja on valmis loovutama selle Taavetile.

Nõnda laheneb suur vastasseis kahe suure isiksuse vahel. Ja kõik see lihtsalt seetõttu, et Taavet usaldas Jumalat, kes andis talle südamesse rahumeelse lahenduse. Näeme, kuidas usk Jumalasse suudab lahendada need konfliktid, mida inimene omast jõust tegelikult lahendada ei suuda.

Ja kolmandaks juhin ma tähelepanu siin jutlusealuses psalmis Taaveti mõttele: „Hea meelega ma toon sulle ohvreid, ma tänan su nime, Issand, sest see on hea.“

Vahel tundub meile, et Jumalaga hea vahekorra saavutamiseks on tarvis tuua mingsuguseid ohveid: kas loobuda millestki, oma liha suretada, käia palverännakul vms.

Vanas Iisraelis toodi samal eesmärgil ohvreid loomadest ja toidust, sest selline oli Moosese käsu kohaselt Jumala tahtmine. Ent kui meie Issand ja Õnnistegija meie eest ristil suri, siis osutuski ta ju ohvriks – viimaseks ja täiuslikuks ohvriks kõigi inimeste pattude eest.

Seepärast on kristlaste ohver Jumalale väga lihtne. See on tänu ja oma ihu andmine Jumala teenistusse. Seda teab juba ka Taavet, sest ega ta muidu ütleks siin: „...ma tänan su nime, Issand, sest see on hea.“ Ja Paulus ütleb Rm 12:1: „Nüüd, vennad, kutsun ma teid üles Jumala suure halastuse pärast tooma oma ihud Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks; see olgu teie mõistlik jumalateenistus.“

Niisiis peame me oma elus tegema vaid üht – elama Jumalale, teda tänama ja hoidma oma ihu Jumalale väärilisena. Välja näeb see nii, et me kiidame ja täname Teda igal võimalikul juhul ning püüame anda oma ihu Jumala teenistusse. Teisal ütleb ju Paulus, et meie ihu on justkui anum, millesse Jumal on pannud oma Püha Vaimu. Kuidas saaksime siis kasutada seda Püha Vaimu eluaset Jumalat kurvastavaiks tegudeks!

Nõnda siis, kallid sõbrad, võtkem tänase jutluse kolm mõtet kokku:

1. kõik meie isiksuse vead ja teod on teisejärgulised, kui ainult usaldame Jumalt ja alandume Tema ette, sest Tema annab siis meile meie eksimused andeks;
2. me ei pea sallima meile tehtavat ülekohut, kuid ise ärgem kohtumõistjaks hakakem. Sest kui me usaldame Jumalat, siis ajab Tema meie asjad korda paremini kui me ise seda eales suudaksime;
3. meie ülesanne siin elus on tuua Jumalale ohvreid mitte seeläbi, et me anname Jumalale midagi materiaalset – ohverdame raha või asju või suretame oma ihu – vaid seeläbi, et me Jumalat alati täname ja kujutleme end Jumala templina, kelles elab Jumala Vaim.

Küllap annab kõigeväeline Issand meie Jeesuse Kristuse läbi kõigeiks selleks ka jõudu ja tarkust!

Aamen.